



สำนักงานที่ดินจังหวัดสงขลา
รับที่ 1594
วันที่ 8 ก.พ. 2567
เวลา 15:45 น.

ที่ สข ๐๐๑๔.๓/๒๐๐๙๕

ศาลากลางจังหวัดสงขลา
ถนนราชดำเนิน สข ๙๐๐๐๐

๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ.

เรียน คณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัดสงขลา (คทช.จังหวัดสงขลา) ตามแจ้งท้าย

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ที่ นร ๑๖๐๔/ว ๓๘๖๕
ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๖

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยจังหวัดสงขลา ได้รับหนังสือจากคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ แจ้งว่า สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี มีหนังสือ ที่ นร ๐๕๐๓/ว(ล) ๒๕๗๐๖ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ แจ้งมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. และฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ได้ส่งข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขหรือจัดการปัญหาฝุ่นควันให้คณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัดสงขลา (คทช.จังหวัดสงขลา) พิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

จังหวัดสงขลา พิจารณาแล้ว จึงขอส่งข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขหรือจัดการปัญหาฝุ่นควันมาเพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณา

เรียน จพด.

- เพื่อโปรดทราบ

✓ เห็นควรมอบหมาย

☒ ฝ่ายอำนวยการ ☐ ฝ่ายรังวัด

☐ กลุ่มงาน ☐ ฝ่ายควบคุมฯ

☐ ฝ่ายทะเบียน

☒ แจ้งทุกสำนักงาน กลุ่มฯ/ฝ่าย ทราบ ปฏิบัติ

☐

ขอแสดงความนับถือ

(นายมาหะมะฟิสกรี วาแม)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา

(นางสาวศุพรรณิ จันทะวงศ์)
เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

๘ ก.พ. ๒๕๖๗

(นางเนตรอนงค์ แก้วเนติ)

เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส

๒๘ ก.พ. ๒๕๖๗

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด

โทร. ๐ ๗๔๓๑ ๑๕๗๙

โทรสาร ๐ ๗๔๓๒ ๗๔๒๘

อก.

(นางสาวจุฑามาศ ขดियะสุนทร)

นักวิชาการที่ดินชำนาญการพิเศษ รักษาการแทน

เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสงขลา

๒๙ ก.พ. ๒๕๖๗

“No Gift Policy ทส. โปร่งใสและเป็นธรรม”

ที่ สข ๐๐๒๐.๑/ว ๒๓๓๕

เรียน เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสงขลา สาขาทุกสาขา

สำนักงานที่ดินจังหวัดสงขลา ขอส่งสำเนาหนังสือ
จังหวัดสงขลา ที่ สข ๐๐๑๔.๓/ว ๑๐๑๕ ลงวันที่ ๘
กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการ
เพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. ... มาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และพิจารณา



(นางเนตรอนงค์ แก้วมณี)

เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส ปฏิบัติราชการแทน

เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสงขลา

๑๓ ก.พ. ๒๕๖๗

แจ้งท้าย

หนังสือจังหวัดสงขลา ด่วนที่สุด ที่ สข ๐๐๑๔.๓/ว ๑๐๑๕ ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ.

เรียน รองผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด (ท)

ปลัดจังหวัดสงขลา

ประมงจังหวัดสงขลา

ปฏิรูปที่ดินจังหวัดสงขลา

เกษตรจังหวัดสงขลา

ปศุสัตว์จังหวัดสงขลา

โยธาธิการและผังเมืองจังหวัดสงขลา

พัฒนาการจังหวัดสงขลา

ธนารักษ์พื้นที่สงขลา

พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสงขลา

พาณิชย์จังหวัดสงขลา

หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์สงขลา

ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินสงขลา

ผู้อำนวยการสำนักงานชลประทานที่ ๑๖

ผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑๓ (สงขลา)

ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๖ (สงขลา)

ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่ ๕

ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรน้ำที่ ๘

ผู้อำนวยการสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๑๒

ผู้อำนวยการสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขาสงขลา

ผู้อำนวยการสำนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดสงขลา

นายกฤตย บุรินทร์ภิบาล

นาวาโท บุญส่ง ครุฑแสง

หัวหน้าสำนักงานจังหวัดสงขลา

ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสงขลา

เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสงขลา

สหกรณ์จังหวัดสงขลา

ส่วนทรัพยากรธรรมชาติ



ที่ นร ๑๖๐๔/ว ๓ ๘ ๖๕

ส่วนทรัพยากรธรรมชาติ
เลขรับที่ 9604
วันที่ ๒๘ ธ.ค. ๒๕๖๖
เวลา

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ.

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา

ในฐานะประธานอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/ว(ล)๒๕๓๐๖

ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

๒. ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขหรือจัดการปัญหาฝุ่นควัน

ด้วยสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/ว(ล)๒๕๓๐๖ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๖
แจ้งมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการ
เพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ จึงขอส่งข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไข
หรือจัดการปัญหาฝุ่นควัน มาเพื่อทราบ และพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป รายละเอียดตาม
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นางรวีวรรณ ภูริเดช)

ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ

ศาลากลางจังหวัดสงขลา
เลขที่รับ 96906
วันที่ 26 ธ.ค. 2566
เวลา

คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ

๔๒๘ อาคารอารีย์ ฮิลล์ ถนนพหลโยธิน

แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติ

และสิ่งแวดล้อมจังหวัดสงขลา

เลขรับที่ 9146

วันที่ ๒๗ ธ.ค. ๒๕๖๖

เวลา

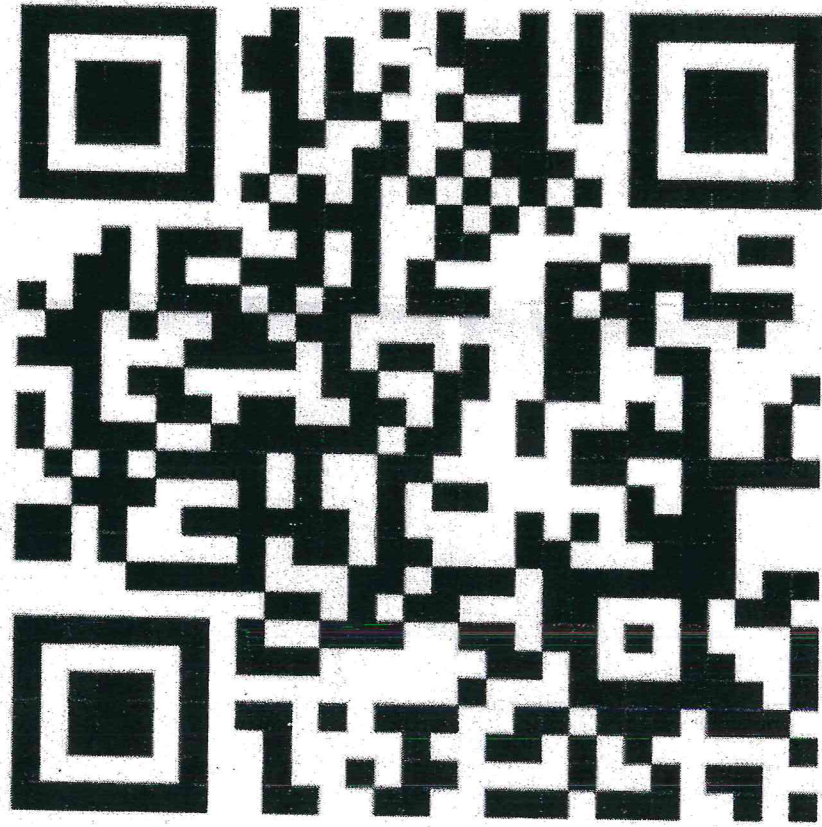
กองยุทธศาสตร์และแผนงาน

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๖๕ ๕๕๕๔

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ policy@onlb.go.th

๒๗ ธ.ค. ๖๖

สิ่งที่ส่งมาด้วย



สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ
เลขรับ.....4172.....วันที่.....อ. บ.ค. ๒๕๖๖
เวลา.....๘.47.....ผู้รับ.....



ที่ นร ๐๕๐๓/ว(ล) ๒๕๖๖

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ.

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ

อ้างอิง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/ว(ล)๒๕๖๖ ลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

สิ่งที่ส่งมาด้วย บัญชีสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วย

ตามที่ขอให้เสนอความเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ.
เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี นั้น

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เสนอความเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมาเพื่อประกอบการ
พิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว ความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ ลงมติ

๑. อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ.
ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ตรวจพิจารณา โดยให้ความเห็นของกระทรวงการคลัง กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สำนักงบประมาณ สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ และสำนักงานอัยการสูงสุดไปประกอบการพิจารณาด้วย แล้วส่งให้คณะกรรมการ
ประสานงานสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา ก่อนเสนอสภาผู้แทนราษฎรต่อไป

๒. รับทราบแผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง กรอบระยะเวลา และกรอบสาระสำคัญของ
กฎหมายลำดับรองที่ออกตามร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมเสนอ และเมื่อร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมีผลใช้บังคับแล้ว ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมเร่งรัดดำเนินการจัดทำกฎหมายลำดับรองตามแผนดังกล่าวให้มีผลใช้บังคับโดยเร็วด้วย

๓. ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรับความเห็นของกระทรวงการคลัง
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงาน ก.พ.ร. และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ไปพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย

/๔. ...

๔. ให้คณะกรรมการจัดการปัญหามลพิษทางอากาศเพื่อความยั่งยืนและกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรับข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขหรือจัดการปัญหาฝุ่นควันตามความเห็นของสำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดองไปพิจารณาดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ทั้งนี้ ได้ส่งร่างพระราชบัญญัติในเรื่องนี้ไปเพื่อสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาตามมติคณะรัฐมนตรีต่อไปแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

ศิริพร อภิธรรม

(นางสาวศิริพร อภิธรรม)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองนิติธรรม

โทร. ๐๒ ๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๓๔๒ (ณช)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๘๑๒๑

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : saraban@soc.go.th

บัญชีสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วย

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ.

๑. สำเนาหนังสือสำนักงาน ป.ย.ป. ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๕๐๒/๑๑๓๓
ลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๖
 ๒. สำเนาหนังสือสำนักงานงบประมาณ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๗/๑๐๔
ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๖
 ๓. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๘/๒๘๓
ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๖
 ๔. สำเนาหนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๒๐๐/๑๓๙
ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๖
 ๕. สำเนาหนังสือสำนักงานอัยการสูงสุด ด่วนที่สุด ที่ อส ๐๐๐๗(พก๑)/๑๗๙๓๐
ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๖
 ๖. สำเนาหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๒.๓/๑๖๐๑๙
ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖
 ๗. สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วนที่สุด ที่ กต ๑๒๐๕/๘๖๓
ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖
 ๘. สำเนาหนังสือกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
ด่วนที่สุด ที่ อว(ปคร)๐๒๑๓/๒๓๐๙๔ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖
 ๙. สำเนาหนังสือสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๐๗/๖๙๕๓ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖
-

สิ่งที่ส่งมาด้วย

ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขหรือจัดการปัญหาฝุ่นควัน

สำนักงาน ป.ย.ป. ได้จัดทำข้อเสนอพร้อมมาตรการ จำนวน ๑๑ ข้อเสนอ แบ่งเป็นด้านแหล่งกำเนิด ฝุ่นพิษ PM 2.5 จำนวน ๔ ข้อเสนอ และด้านระบบกลไกและการบูรณาการเพื่อแก้ไขปัญหาฝุ่นพิษ PM 2.5 จำนวน ๗ ข้อเสนอ ดังนี้

(๑) ด้านแหล่งกำเนิดฝุ่นพิษ PM 2.5

(๑.๑) ภาคป่าไม้

(๑.๒) ภาคเกษตรกรรม

(๑.๓) ภาคคมนาคมขนส่ง

(๑.๔) ฝุ่นควันข้ามแดน

(๒) ด้านระบบกลไกและการบูรณาการเพื่อแก้ไขปัญหาฝุ่นพิษ PM 2.5

(๒.๑) ระบบงบประมาณ เพื่อการป้องกัน เผชิญเหตุ และฟื้นฟู เยียวยา

(๒.๒) หน่วยงาน กลไกประสานและดำเนินการจัดการแก้ไขปัญหาฝุ่นพิษ PM 2.5

(๒.๓) ระบบ Big Data

(๒.๔) การทำงานประสานเชื่อมโยงกับกระทรวง และคณะกรรมการตามกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๒.๕) ระบบและเครือข่ายการทำงานกับภาคเอกชน ภาควิชาการ และภาคประชาสังคม

(๒.๖) การทบทวน แก้ไข ปรับปรุง กฎหมาย กฎ ระเบียบที่เป็นอุปสรรค

(๒.๗) การสื่อสารสาธารณะ

จากสภาพปัญหาฝุ่นพิษ PM 2.5 เป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมสำคัญที่กำลังทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นในแต่ละปี ส่งผลกระทบหลายพื้นที่ในระดับความรุนแรงที่แตกต่างกัน ก่อให้เกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสุขภาพ ด้านขีดความสามารถในการแข่งขัน ด้านการค้าระหว่างประเทศ รวมถึงนโยบายด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ และความท้าทายต่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) โดยทุกภาคส่วนตระหนักและผลักดันให้มีกฎหมายว่าด้วยอากาศสะอาดซึ่งจะใช้เป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาฝุ่นพิษ PM 2.5 โดยมีแนวคิดหลักในการจัดทำข้อเสนอแก้ปัญหาฝุ่นพิษ PM 2.5 ดังนี้

(๑) กรอบแนวคิด เรื่อง PM 2.5 ไม่ได้มีเฉพาะมิติด้านสิ่งแวดล้อม แต่ยังมีมิติด้านสุขภาพ ด้านเศรษฐกิจ ด้านขีดความสามารถในการแข่งขัน ด้านการค้าระหว่างประเทศ นโยบายด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ และความท้าทายต่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

(๒) นโยบายและเป้าหมาย การขับเคลื่อนนโยบายเรื่อง PM 2.5 ต้องเชื่อมโยงกับนโยบายสำคัญของประเทศทั้งในเรื่องเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ Carbon Neutrality และเรื่องเศรษฐกิจหมุนเวียน

(๓) ระบบการทำงาน ในการขับเคลื่อนการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วนในรูปแบบ Public – Private – People Partnership และมีการทำงานอย่างต่อเนื่อง ไม่ได้เป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะฤดูกาลที่เกิดฝุ่นพิษ PM 2.5

(๔) เครื่องมือ การดำเนินการจะต้องมีนวัตกรรม เครื่องมือใหม่ ๆ และใช้หลายเครื่องมือ เพื่อจัดการแก้ไขปัญห ทั้งเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ เครื่องมือทางสังคม หรือเครื่องมือทางกฎหมาย เป็นต้น

(๕) พื้นที่มุ่งเป้า กำหนด ๓ พื้นที่เป้าหมายที่ส่งผลกระทบต่อการลดปัญหาฝุ่น PM 2.5 อย่างมีนัยสำคัญ

จากแนวคิดหลักในการจัดทำข้อเสนอแก้ปัญหาฝุ่นพิษ PM 2.5 ดังกล่าว จึงนำมาวิเคราะห์และจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขหรือจัดการปัญหาฝุ่นควัน ดังนี้

(๑) ด้านแหล่งกำเนิดฝุ่นพิษ PM 2.5

(๑.๑) ภาคป่าไม้

การบริหารจัดการการเผ่าะวังและการกำหนดพื้นที่ยังไม่ชัดเจน ส่งผลให้การป้องกันและแก้ปัญหายังไม่ตรงกับพื้นที่ที่เกิดการเผาไหม้ซ้ำซาก หรือพื้นที่สะสมของเชื้อเพลิงที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดจุดความร้อน (Hotspot) ในพื้นที่โล่ง ป่าสงวนแห่งชาติหรือป่าอนุรักษ์ อันถือว่าเป็นพื้นที่สำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหาฝุ่นพิษ PM 2.5 ฤดูแลมในระดับความรุนแรงที่เป็นผลกระทบในวงกว้าง ทั้งนี้ ข้อมูลของพื้นที่ไฟไหม้ซ้ำซากภาคป่าไม้ในรอบ ๑๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๓ - พ.ศ. ๒๕๖๒) พบว่า มีพื้นที่ไฟไหม้ซ้ำซาก อัตราร้อยละ ๖๕ และในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีพื้นที่ไฟไหม้ซ้ำซาก อัตราร้อยละ ๖๔.๘

มาตรการ

(๑) กำหนด “๑๐ พื้นที่เป้าหมายป่าอนุรักษ์เป็นพื้นที่เผ่าะวัง ป้องกันเข้มข้น” ซึ่งเป็นพื้นที่ไฟไหม้มากที่สุดในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ไม่ให้เกิดไฟที่ลักลอบเผาในป่า

(๒) กำหนด “๑๐ พื้นที่เป้าหมายป่าสงวนแห่งชาติเป็นพื้นที่เผ่าะวัง ป้องกันเข้มข้น” ซึ่งเป็นพื้นที่ไฟไหม้มากที่สุดในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ไม่ให้เกิดไฟที่ลักลอบเผาในป่า

(๓) กำหนดพื้นที่เกษตรรอบโรงไฟฟ้าชีวมวล ให้นำเศษวัสดุทางการเกษตรที่อยู่บริเวณรัศมีรอบโรงไฟฟ้าชีวมวลมาดำเนินการแปรรูปหรือทำลายเพื่อลดการเผาไหม้

ทั้งนี้ รัฐบาลจะให้การสนับสนุนงบประมาณ ทรัพยากรด้านต่าง ๆ เพื่อดำเนินการในพื้นที่เป้าหมาย อาทิ การดำเนินการร่วมกันระหว่างรัฐและชุมชน ในเรื่องการใช้ประโยชน์ การปรับเปลี่ยนระบบการเกษตร ในพื้นที่ป่าเป็นเกษตรยั่งยืนรูปแบบต่าง ๆ การจัดทำแนวกันคน แนวกันไฟ การบริหารจัดการเชื้อเพลิง เป็นต้น (รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบ ๔)

โดยเห็นความมอบหมายให้มีหน่วยงานรับผิดชอบ ดังนี้

หน่วยงานเจ้าภาพหลัก (๑) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (๒) กรมป่าไม้ (๓) กระทรวงพลังงาน

หน่วยงานสนับสนุน (๑) กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (๒) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (๓) สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (๔) สำนักงานงบประมาณ

(๑.๒) ภาคเกษตรกรรม

ปัญหาของฝุ่นพิษ PM 2.5 ในภาคการเกษตรเป็นสาเหตุที่สำคัญของปัญหามลพิษทางอากาศซึ่งเกิดจากการเผาของพืชทางการเกษตร ๓ ชนิดที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวโพด ข้าว และอ้อย ทั้งนี้ ข้อมูลของพื้นที่ไฟไหม้ข้าวในรอบ ๑๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๓ - พ.ศ. ๒๕๖๒) พบว่า ข้าวโพดมีพื้นที่ไฟไหม้ข้าวในอัตราร้อยละ ๖ นาข้าวมีพื้นที่ไฟไหม้ข้าวในอัตราร้อยละ ๒๒ และอ้อยมีพื้นที่ไฟไหม้ข้าวในอัตราร้อยละ ๓ และข้อมูลของพื้นที่เผาไหม้ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ พบว่า ข้าวโพดมีพื้นที่เผาไหม้ในอัตราร้อยละ ๑๒ นาข้าวมีพื้นที่เผาไหม้ในอัตราร้อยละ ๑๐.๘ และอ้อยมีพื้นที่เผาไหม้ในอัตราร้อยละ ๒.๒ อย่างไรก็ตาม พืชทางการเกษตรชนิดอื่นก็มีส่วนก่อให้เกิดปัญหาฝุ่นพิษ PM 2.5 ด้วย ดังนั้น จึงต้องกำหนดมาตรการ มอบหมายงานและหน่วยงานรับผิดชอบในการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นพิษ PM 2.5 ในภาคเกษตรกรรม ดังนี้

(๑.๒.๑) กรณีข้าวโพด

มาตรการ

(๑) กำหนดให้มี “Zoning การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่ราบ”

(๒) ให้พัฒนาและเร่งดำเนินการ “ระบบการรับรองผลผลิตทางเกษตรแบบไม่เผา” (GAP PM 2.5 Free) และมี “ระบบตรวจสอบย้อนกลับ” (Traceability System)

สามารถดำเนินการตามมาตรการดังกล่าว แบ่งเป็น ๒ ระยะ ดังนี้

(๑) ระยะเร่งด่วน (ช่วงฤดูฝุ่นพิษ PM 2.5 ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๗)

(๑.๑) สนับสนุนการจัดการเศษวัสดุการเกษตร ด้วยวิธีต่างๆ แทนการเผา

(๑.๒) สร้างระบบรวบรวมและขนส่ง นำซังและต้นข้าวโพด จัดส่งไปยังโรงไฟฟ้าชีวมวล หรือโรงงานอุตสาหกรรม ที่อยู่ในพื้นที่รัศมี ๕๐ กิโลเมตร

(๑.๓) ขยายผลการใช้มาตรการส่งเสริมของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเพื่อพัฒนาชุมชนและสังคมตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ที่ ๒๔/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๕ ในด้านการจัดการแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5

(๒) ระยะเร่งรัด

(๒.๑) พัฒนา เร่งดำเนินการ “ระบบการรับรองผลผลิตเกษตรแบบไม่เผา” และมี “ระบบตรวจสอบย้อนกลับ”

(๒.๒) เร่งดำเนินการนำเอา “ระบบเกษตรพันธสัญญา” มาใช้เป็นเครื่องมือ กำกับการปลูกข้าวโพดแบบไม่เผา

(๒.๓) ประสานการดำเนินงานกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ “เรื่องการเปิดเผยข้อมูลในรายงานด้านสิทธิมนุษยชน” เกี่ยวกับประเด็น เรื่องสิทธิ ด้านสุขภาพ และสิทธิ ด้านสิ่งแวดล้อมที่ดี ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดที่ ทำธุรกิจ ด้านการเกษตร

โดยเห็นควรมอบหมายให้มีหน่วยงานรับผิดชอบ ดังนี้

หน่วยงานเจ้าภาพหลัก (๑) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (๒) กรมวิชาการเกษตร (๓) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

หน่วยงานสนับสนุน (๑) กรมส่งเสริมการเกษตร (๒) คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (๓) สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

(๑.๒.๒) กรณีนาข้าว

มาตรการ

(๑) กำหนด “พื้นที่เป้าหมายเผ่าะวังและลดการเผา”

(๒) จัดให้มี “โครงการปรับเปลี่ยนระบบปลูกข้าวเป็นแบบนาข้าวไม่เผา”

สามารถดำเนินการตามมาตรการดังกล่าว แบ่งเป็น ๒ ระยะ ดังนี้

(๑) ระยะเร่งด่วน (ช่วงฤดูฝนปี พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๗)

(๑.๑) จัดการเศษวัสดุการเกษตรด้วยวิธีต่าง ๆ แทนการเผา อาทิ ฟางอัดก้อน เป็นอาหารสัตว์

(๑.๒) สร้างระบบรวบรวมและขนส่ง นำฟางข้าวหรือแกลบจัดส่งไปยัง โรงไฟฟ้า ชีวมวล ที่อยู่ในพื้นที่รัศมี ๕๐ กิโลเมตร

(๑.๓) สนับสนุนการดำเนินงานตามข้อ (๑.๑) และ (๑.๒) โดยมาตรการส่งเสริมการลงทุนของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

(๒) ระยะเร่งรัด

(๒.๑) พัฒนา “ระบบตลาดเช่าเครื่องจักรกลการเกษตร” เพื่อการจัดการฟางข้าว การเตรียมแปลงนาโดยไม่ต้องใช้ไฟ และการเก็บเกี่ยวข้าวโดยไม่เกิด “ข้าวดีด”

(๒.๒) พัฒนา “ระบบการรับรองผลผลิตทางเกษตรแบบไม่เผา” (GAP PM 2.5 Free) และมี “ระบบตรวจสอบย้อนกลับ”

(๒.๓) สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรเพิ่มเติมจากการจัดการแปลงนาแบบไม่เผา อาทิ คาร์บอนเครดิตจากการทำนาเปียกสลับแห้ง การทำนาข้าวอินทรีย์ เป็นต้น

(๒.๔) กำหนดผูกเงื่อนไขเพิ่มเติมเรื่องการห้ามเผา กับมาตรการสนับสนุนต่าง ๆ ของรัฐ อาทิ สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร การดูแลเรื่องราคาผลผลิต การให้สิทธิในที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล (พื้นที่ คทช.)

โดยเห็นควรมอบหมายให้มีหน่วยงานรับผิดชอบ ดังนี้

หน่วยงานเจ้าภาพหลัก (๑) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หน่วยงานสนับสนุน (๑) คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (๒) สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยี อวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) (๓) สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ

(๑.๒.๓) กรณีอ้อย

มาตรการ

(๑) กำหนดให้มี “พื้นที่เป้าหมายเผ่าะวังและลดการเผา”

(๒) กำหนดให้มีการสร้างความรับผิดชอบร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพิ่มขึ้น

(๓) กำหนดให้ “คณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย” จัดทำโครงการปรับเปลี่ยน

อ้อยไฟไหม้

สามารถดำเนินการตามมาตรการดังกล่าว แบ่งเป็น ๒ ระยะ ดังนี้

(๑) ระยะเร่งด่วน (ช่วงฤดูฝนปี พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๗)

(๑.๑) กำหนด “พื้นที่เป้าหมายเผ่าะวังและลดการเผา” โดยให้ สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) วิเคราะห์เสนอพื้นที่จากข้อมูลจากดาวเทียม แปลงอ้อยที่ยังใช้แรงงานตัด และสถิติพื้นที่ไหม้ซ้ำซาก

(๑.๒) สร้างความรับผิดชอบร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพิ่มขึ้น โดย

- เพิ่มความรับผิดชอบของ “โรงงานน้ำตาล” โดยเรียกเก็บค่าปรับในกรณีหากับซื้ออ้อยที่ไฟไหม้

- เพิ่มเงินค่าปรับกรณีรับซื้ออ้อยไฟไหม้ จาก ๓๐ บาท/ตัน เป็น ๑๐๐ บาท/ตัน และเพิ่มเป็น ๒๐๐ บาท/ตันในปีต่อไป

(๒) ระยะเร่งรัด

คณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย จัดทำโครงการปรับเปลี่ยนอ้อยไฟไหม้ เป็นการขยายผลสำเร็จของการดำเนินงานอ้อยไม่เผาให้ครอบคลุมพื้นที่ปลูกอ้อยทุกจังหวัด โดยมีระยะเวลาดำเนินงาน ๓ ปี

โดยเห็นควรมอบหมายให้มีหน่วยงานรับผิดชอบ ดังนี้

หน่วยงานเจ้าภาพหลัก คณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

หน่วยงานสนับสนุน สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)

(๑.๓) ภาคคมนาคมขนส่ง

ภาคคมนาคมขนส่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่สำคัญของฝุ่นพิษ PM 2.5 และยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นจากหลายสาเหตุ อาทิ เครื่องของรถยนต์ที่เผาผลาญไม่สมบูรณ์ รถเก่าในระบบที่ใช้ น้ำมันดีเซล จากสถิติในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ พบว่า มีรถบรรทุกที่มีอายุการใช้งานเกินกว่า ๒๐ ปี จำนวน ๔๐๙,๒๔๗ คัน (คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๔๐ ของจำนวนรถบรรทุกทั้งหมด) ดังนั้น การแก้ปัญหาฝุ่นพิษ PM 2.5 ในภาคคมนาคมขนส่ง จึงต้องกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อมุ่งเน้นและรองรับให้เกิดการส่งเสริมและป้องกัน การแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ

มาตรการ

(๑) กำหนดให้มีมาตรการมุ่งเน้นและมาตรการรองรับ เพื่อนำรถเก่าออกจากระบบ

(๒) จัดให้มีจุดตรวจวัดควันดำ ท่อไอเสียรถบรรทุกตั้งแต่ต้นทางก่อนนำรถออกมาใช้

งานบนท้องถนน

(๓) กำหนดให้มีการศึกษาข้อมูลและปริมาณรถเก่าและรถพลังงานทางเลือกที่จะนำเข้ามาทดแทน ในจำนวนที่มีนัยสำคัญเพียงพอต่อการลดค่าฝุ่นพิษ PM 2.5

(๔) กำหนดแนวทางสนับสนุนรถตุ๊กตุ๊กไฟฟ้าในเส้นทางต่อเชื่อมเครือข่ายรถไฟฟ้า

(๕) กำหนดให้มีมาตรการลดการจราจรรองรับสำหรับช่วงเวลาการเกิดปัญหา

สถานการณ์ฝุ่นรุนแรง

โดยเห็นควรมอบหมายให้มีหน่วยงานรับผิดชอบ ดังนี้

หน่วยงานเจ้าภาพหลัก กระทรวงคมนาคม

หน่วยงานสนับสนุน (๑) กระทรวงการคลัง (๒) กรมควบคุมมลพิษ

(๑.๔) ฝุ่นควันข้ามแดน

การเกิดมลพิษปัญหาฝุ่นพิษ PM 2.5 นอกจากสาเหตุจากการใช้เชื้อเพลิง การคมนาคมขนส่ง โรงงานอุตสาหกรรม การเผาในที่โล่ง การเผาในภาคเกษตรกรรม แล้ว ลักษณะและขนาดความเล็กของฝุ่นสามารถแพร่กระจายข้ามแดนและมีความรุนแรงที่ส่งผลกระทบในวงกว้างระหว่างประเทศได้ การดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงต้องบูรณาการ และขอความร่วมมือจากทุกประเทศและทุกภาคส่วน จำเป็นต้องกำหนดมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษฝุ่นควันข้ามแดน ดังนี้

มาตรการ

(๑) กำหนดให้มีหน่วยงานเจ้าภาพ รับผิดชอบการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษฝุ่นควันข้ามแดน

(๒) ให้เร่งพัฒนา ระบบการบริหารจัดการฝุ่นควันข้ามแดน

(๓) ให้นำเรื่องการเผาในที่ป่าและการเผาในที่เกษตร กำหนดเป็นเงื่อนไขเพิ่มเติมในกฎเกณฑ์การนำเข้า - ส่งออกสินค้า

(๔) กำหนดให้มีหน่วยงานหลักในการสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน

(๕) สร้างกิจกรรมแลกเปลี่ยนข้อมูล ประสบการณ์ บทเรียน การป้องกันแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5

โดยเห็นควรมอบหมายให้มีหน่วยงานรับผิดชอบ คือ (๑) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (๒) กระทรวงพาณิชย์ (๓) กรมควบคุมมลพิษ (๔) คณะกรรมการการค้าต่างประเทศ (๕) กรมอาเซียน

(๒) ด้านระบบกลไกและการบูรณาการเพื่อแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5

(๒.๑) ระบบงบประมาณ เพื่อการป้องกัน เฝ้าระวัง และฟื้นฟู เยียวยา

ภาครัฐ ให้การจัดสรรงบประมาณในการแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5 ไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้องกับระดับความรุนแรงและขนาดของพื้นที่ การจัดสรรงบประมาณมีการกระจายไปตามหน่วยงานต่าง ๆ ไม่สอดคล้องกับปัญหาที่ต้องเผชิญอยู่ ประกอบกับไม่มีกลไกหรือมาตรการที่ให้อำนาจของหน่วยงานในการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5 ในระยะเร่งด่วน จึงทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างทันทั่วถึงที่ขาดประสิทธิภาพ และส่งผลกระทบในระยะยาว ดังนั้น เพื่อการแก้ไขปัญหาด้านงบประมาณในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ - ๒๕๖๘ จึงสมควรให้การจัดสรรงบประมาณในการบริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5 อย่างเหมาะสมและเพียงพอ

มาตรการ จัดสรรงบประมาณในการจัดการแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5 อย่างเพียงพอจากแหล่งงบประมาณ งบกลาง งบลงทุนภาคเอกชน เงินกู้เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และงบบูรณาการให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน

สามารถดำเนินการตามมาตรการดังกล่าว แบ่งเป็น ๒ ระยะ ดังนี้

(๑) ระยะเร่งด่วน

(๑.๑) งบกลาง ในการแก้ไขปัญหาด้านงบประมาณในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๖๗
เพื่อใช้ดำเนินการ ๓ เรื่อง ดังนี้

- ใช้ดำเนินการในช่วง ๓ เดือน ก่อนช่วงเกิดสถานการณ์ฝุ่นพิษ PM 2.5 เพื่อลดสาเหตุฝุ่นที่แหล่งกำเนิดมลพิษ PM 2.5
- เป็นงบประมาณเพื่อทำงานในช่วงเกิดสถานการณ์ฝุ่นโดยไม่ต้องมีการประกาศเขตประสภภัยพิบัติ
- การฟื้นฟูระบบนิเวศ และการเยียวยาผู้ที่เจ็บป่วยเกี่ยวกับโรคทางเดินหายใจจากฝุ่นพิษ PM 2.5

(๑.๒) งบลงทุนภาคเอกชน โดยให้ภาคเอกชนร่วมลงทุนเพื่อแก้ไขปัญหา

(๑) ด้านการจัดการแหล่งน้ำ (๒) การพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน (๓) การยกระดับด้านสิ่งแวดล้อมตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ที่ ๒๔/๒๕๖๕ เรื่อง มาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อพัฒนาชุมชนและสังคมลงวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๕

(๑.๓) เงินกู้เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม กรณีมีข้อจำกัดด้านงบประมาณแผ่นดินสามารถออกพันธบัตรในรูปแบบตราสารหนี้ ส่งเสริมความยั่งยืน (Sustainability-Linked Bond) แห่งพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘

(๒) ระยะเร่งรัด

งบประมาณการ กำหนดให้ “งบประมาณด้านการจัดการแก้ไขปัญหาฝุ่นพิษ PM 2.5” เป็น “งบประมาณการ” เพื่อขับเคลื่อนการทำงานตามแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการด้านฝุ่นพิษ PM 2.5 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามวาระแห่งชาติ

โดยเห็นควรมอบหมายให้มีหน่วยงานรับผิดชอบ คือ (๑) สำนักงบประมาณ (๒) คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (๓) สำนักบริหารหนี้สาธารณะ กระทรวงการคลัง (๔) กรมควบคุมมลพิษ

(๒.๒) หน่วยงาน กลไกประสานและดำเนินการจัดการแก้ไขปัญหาฝุ่นพิษ PM 2.5

เนื่องจากปัจจุบันยังขาดการบูรณาการ และการประสานงานของคณะกรรมการในการรับผิดชอบการแก้ไขปัญหาฝุ่นพิษ PM 2.5 เมื่อเกิดปัญหาจะมีการสั่งการหรือพิจารณาตามกลไกของแต่ละคณะกรรมการ โดยมิได้มีการบูรณาการร่วมกัน ทำให้การดำเนินการขาดประสิทธิภาพ เป็นเหตุให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างแท้จริง ทั้งในระยะเร่งด่วน และระยะยาว จึงจำเป็นต้องมีการบูรณาการของคณะกรรมการ และหน่วยงานตามกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมาย

มาตรการ

(๑) กำหนดให้มี “กลไกทำงานต่อเนื่อง” ตั้งแต่ในช่วง ๓ เดือนก่อนช่วงสถานการณ์ฝุ่นพิษ PM 2.5

(๒) กำหนดให้มี “หน่วยงานเฉพาะกิจเรื่อง PM 2.5 และมลพิษทางอากาศ” เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาแบบเต็มเวลา

สามารถดำเนินการตามมาตรการดังกล่าว แบ่งเป็น ๒ ระยะ ดังนี้

(๑) ระยะเร่งด่วน

(๑.๑) ให้มี “กลไกทำงานต่อเนื่อง” ตั้งแต่ในช่วง ๓ เดือนก่อนช่วงสถานการณ์ฝุ่นพิษ PM 2.5 และตลอดช่วงเกิดสถานการณ์ปัญหาฝุ่น PM 2.5 โดยอาจมีรูปแบบและอำนาจหน้าที่คล้าย “ศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙” (ศบค.)

(๑.๒) การจัดตั้งกลไกทำงานตามข้อ (๑.๑) เสนอให้ใช้อำนาจตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อการควบคุม ระวัง หรือบรรเทาปัญหาผลกระทบได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครอบคลุมได้ทุกแหล่งกำเนิดสาเหตุฝุ่นพิษ PM 2.5

(๒) ระยะเร่งรัด

กำหนดให้มี “หน่วยงานเฉพาะกิจเรื่องฝุ่นพิษ PM 2.5 และมลพิษทางอากาศ” เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาแบบเต็มเวลา และมีความต่อเนื่องให้เกิดผลลัพธ์ลดปัญหาได้ชัดเจน เป็นรูปธรรม โดยอาจยกระดับหน่วยงานที่มีอยู่เดิม หรือจัดตั้งขึ้นใหม่เป็นการเฉพาะและยุบเลิกตามเวลาที่กำหนด (เช่น ๓ ปี เป็นต้น)

โดยเห็นควรมอบหมายให้สำนักงานรับผิดชอบ ดังนี้

หน่วยงานเจ้าภาพหลัก กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หน่วยงานสนับสนุน กรมอนามัย

(๒.๓) ระบบ Big Data

ปัจจุบันได้มีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจวัดคุณภาพอากาศเพื่อคาดการณ์สถานการณ์ฝุ่นพิษ เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนการแก้ไขปัญหาและจัดการผลกระทบที่เกิดจากฝุ่นควันซึ่งการวิเคราะห์เหล่านี้จำเป็นต้องใช้ข้อมูลร่วมกันจำนวนมากจากหลากหลายแหล่งที่มา หลากหลายรูปแบบ หลากหลายขอบเขตและความถี่ทั้งในเชิงพื้นที่ (Spatial) และเชิงเวลา (Temporal) ส่วนหนึ่งของข้อมูลมีการเผยแพร่โดยหน่วยงานภาครัฐ อาทิ บริการข้อมูลจากสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศโดยกรมควบคุมมลพิษ บริการข้อมูลตรวจวัดและสถิติอุตุนิยมวิทยาโดยกรมอุตุนิยมวิทยา ระบบดินออนไลน์และโครงการบัตรดินดีโดยกรมพัฒนาที่ดิน ระบบรายงานสถานการณ์ไฟป่าจากภาพถ่ายดาวเทียมโดยสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ

(องค์การมหาชน) เป็นต้น ทว่ายังมีข้อมูลอีกบางส่วนที่เข้าถึงได้เฉพาะในวงที่จำกัด จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาแพลตฟอร์มกลางในการให้บริการอย่างทั่วถึง แม่นยำ และเป็นปัจจุบัน

มาตรการ จัดให้มีแพลตฟอร์มบริการข้อมูลเพื่อการจัดการปัญหาฝุ่น ประกอบด้วย ๔ ชุดข้อมูล ดังนี้

ข้อมูลชุดที่ ๑ : สถานการณ์ฝุ่นพิษ PM 2.5 และมลพิษทางอากาศ

ข้อมูลชุดที่ ๒ : ด้านอุตุนิยมวิทยา

ข้อมูลชุดที่ ๓ : ด้านการป้องกันและด้านผลกระทบ เยียวยา

ข้อมูลชุดที่ ๔ : ข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการ เพื่อการลดสาเหตุปัญหาการเผชิญเหตุ และรองรับการใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์

โดยเห็นควรมอบหมายให้มีหน่วยงานรับผิดชอบ ดังนี้

หน่วยงานเจ้าภาพหลัก คือ (๑) สถาบันข้อมูลขนาดใหญ่ (องค์การมหาชน) (๒) สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) (๓) กรมควบคุมมลพิษ (๔) กรมอุตุนิยมวิทยา

หน่วยงานสนับสนุน คือ

(๑) ด้านป่าไม้และที่ดิน ประกอบด้วย กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมป่าไม้ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ กรมพัฒนาที่ดิน

(๒) ด้านการเกษตร ประกอบด้วย สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กรมวิชาการเกษตร กรมการข้าว สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) กรมส่งเสริมการเกษตร

(๓) ด้านอุตสาหกรรมและไฟฟ้า ประกอบด้วย กรมโรงงานอุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน

(๔) ด้านคมนาคม ประกอบด้วย สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมการขนส่งทางบก

(๕) ด้านสุขภาพ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กรมอนามัย กรมควบคุมโรค

(๒.๔) การทำงานประสานเชื่อมโยงกับกระทรวง และคณะกรรมการตามกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

มาตรการ

ให้คณะกรรมการตามกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นพิษ PM 2.5 ที่เกี่ยวข้อง ได้วิเคราะห์ ปรับปรุงแนวทางแก้ปัญห PM 2.5 ตามที่กฎหมายกำหนดใน ๓ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ กำหนดมาตรการด้านต่างๆ เพิ่มเติมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
ฝุ่นพิษ PM 2.5

ประเด็นที่ ๒ กำหนดมาตรการเพิ่มเติมด้านเศรษฐศาสตร์ การเงิน การคลัง อาทิ
สินเชื่อธนาคารของรัฐ กองทุนสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เป็นต้น

ประเด็นที่ ๓ กำหนดมาตรการเพิ่มเติมที่มีอยู่ในกฎหมายปัจจุบัน อาทิ
เกษตรพันธสัญญา เขตเกษตรเศรษฐกิจ เป็นต้น

โดยเห็นควรมอบหมายให้มีคณะกรรมการรับผิดชอบ ดังนี้

คณะกรรมการหลัก คือ คณะกรรมการระดับชาติด้านการจัดการแก้ไขปัญห
ฝุ่นพิษ PM 2.5

คณะกรรมการอื่นที่เกี่ยวข้อง คือ

(๑) ด้านสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติคณะกรรมการ
ควบคุมมลพิษ

(๒) ด้านการเกษตร ประกอบด้วย คณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร
คณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย คณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติ

(๓) ด้านอุตสาหกรรม โรงไฟฟ้า ประกอบด้วย คณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน
คณะกรรมการการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

(๔) ด้านป้องกันและเผชิญเหตุ ประกอบด้วย คณะกรรมการป้องกันและบรรเทา
สาธารณภัยแห่งชาติ

(๕) ด้านป่าไม้ ประกอบด้วย คณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ คณะกรรมการ
อุทยานแห่งชาติ คณะกรรมการป่าชุมชน

(๖) ด้านสาธารณสุข ประกอบด้วย คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ คณะกรรมการ
ควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม

(๒.๕) ระบบและเครือข่ายการทำงานกับภาคเอกชน ภาควิชาการ และภาคประชาสังคม

การดำเนินการในการป้องกันและแก้ไขปัญหฝุ่นพิษ PM 2.5 ของภาครัฐ
ในปัจจุบันจำเป็นต้องสร้างเครือข่ายการทำงาน บูรณาการข้อมูล เทคโนโลยี นวัตกรรม ประสานองค์ความรู้รวมถึง
งบประมาณในการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหฝุ่นพิษ PM 2.5 กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ทั้งในระยะเร่งด่วนและในระยะที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

มาตรการ จัดให้มีกลไกหรือเครือข่ายการทำงานร่วมกันกับภาคเอกชน ภาควิชาการ และ
ภาคประชาสังคม

โดยเห็นควรมอบหมายให้มีหน่วยงานรับผิดชอบ คือ (๑) สำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (๒) กรมควบคุมมลพิษ (๓) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (๔) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ

(๒.๖) การทบทวน แก้ไข ปรับปรุง กฎหมาย กฎ ระเบียบที่เป็นอุปสรรค

ปัจจุบันมีกฎหมาย กฎ ระเบียบ เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขมลพิษทางอากาศจำนวนมาก แต่ยังไม่มีความเหมาะสมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นพิษ PM 2.5 ที่ครอบคลุมการดำเนินการในช่วงการป้องกัน การเผชิญเหตุ การฟื้นฟูเยียวยา หรือการจัดสรรงบประมาณในการบริหารจัดการ โดยกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน อาทิ พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔ ก็ได้มีการบัญญัติว่ามลพิษทางอากาศถือเป็น “สาธารณภัย” ตามพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว เป็นเหตุให้ไม่สามารถขอหลักการจัดสรรงบประมาณหรือขอยืมเงินทดรองราชการเพื่อแก้ไขปัญหาฝุ่นพิษ PM 2.5 ในระยะเร่งด่วนได้ จึงจำเป็นต้องมีกฎหมาย กฎ หรือระเบียบกลางในการดำเนินงานด้านการแก้ไขฝุ่นพิษ PM 2.5 รวมทั้งดำเนินการให้มีการทบทวน ปรับปรุงแก้ไข กฎหมาย กฎ หรือระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานฝุ่นพิษ PM 2.5

มาตรการ

(๑) มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แก้ไข ปรับปรุง กฎหมาย กฎ ระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานแก้ไขปัญหา PM 2.5

(๒) จัดทำ “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดการมลพิษทางอากาศ พ.ศ.”

ขึ้นฉบับใหม่

(๓) ผลักดันการประกาศใช้ “พระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด” เป็นกฎหมายเฉพาะเพื่อการจัดการอากาศสะอาด มีเนื้อหามุ่งเน้นการดำเนินงานเพื่อลดสาเหตุการเกิดมลพิษที่แหล่งกำเนิดมลพิษ

สามารถดำเนินการตามมาตรการดังกล่าว แบ่งเป็น ๓ ระยะ ดังนี้

(๑) ระยะเร่งด่วน

ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แก้ไข ปรับปรุง กฎหมาย กฎ ระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานแก้ไขปัญหาฝุ่นพิษ PM 2.5 ภายในระยะเวลาที่กำหนด อาทิ

(๑.๑) กฎ หรือระเบียบด้านการจัดซื้อ เบิกจ่ายอุปกรณ์ด้านการดับไฟและรองรับผลกระทบ (อาทิ เครื่องเป่าใบไม้ หน้ากากป้องกันฝุ่นพิษ PM 2.5 เป็นต้น)

(๑.๒) ระเบียบว่าด้วยการให้เงินช่วยเหลือผู้ประสบภัยกระทรวงการคลัง

(๑.๓) กฎ หรือระเบียบ การให้เงินรางวัลหมู่บ้านที่ป้องกันดูแลไม่ให้เกิดการเผาในที่โล่ง จำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท

(๑.๔) กฎ หรือระเบียบ เรื่องการนำไปไม่ออกจากป่านุรักษ์เพื่อการบริหารจัดการ
เชื้อเพลิง และสร้างรายได้

(๒) ระยะเร่งรัด

จัดทำ “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดการมลพิษทางอากาศ
พ.ศ.” ขึ้นมาใหม่ ภายใน ๒ เดือน เป็นระเบียบกลางเพื่อกำหนดงานด้านการแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5 และเพื่อ
แก้ไขปัญหามลพิษ ข้อขัดขัด ข้อจำกัดที่เกิดขึ้นจากกฎระเบียบต่าง ๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบัน

(๓) ระยะต่อไป

ผลักดันการประกาศใช้ “พระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด”
เป็นกฎหมายเฉพาะเพื่อจัดการอากาศสะอาด มีเนื้อหาเน้นการดำเนินงานเพื่อลดสาเหตุการเกิดมลพิษ
ที่แหล่งกำเนิดมลพิษ

โดยเห็นควรมอบหมายให้มีหน่วยงานรับผิดชอบ คือ (๑) กรมควบคุมมลพิษ
(๒) กระทรวงการคลัง (๓) สำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง

(๒.๗) การสื่อสารสาธารณะ

เนื่องจากการสื่อสารสถานการณ์ความรุนแรงของปัญหามลพิษ PM 2.5
ในปัจจุบันขาดเอกภาพมีการกระจายของข้อมูล ขาดศูนย์กลางที่จะให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง
แก่ประชาชนตามกลุ่มวัยและอาชีพต่าง ๆ อาทิ ค่ามาตรฐานฝุ่น PM 2.5 ใหม่ ผลกระทบต่อสุขภาพ แนวทางหรือ
วิธีการป้องกันผลกระทบต่อตนเอง การใช้ไฟฟ้าที่จำเป็น และขาดการประชาสัมพันธ์หรือสร้างการรับรู้
เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมหรือกิจกรรมที่เป็นสาเหตุของการเกิด PM 2.5 รวมทั้งยังขาดสร้างเสริมความร่วมมือใน
ด้านต่าง ๆ ที่ได้ประสิทธิผลกับภาคเอกชน เกษตรกร ประชาชน เป็นต้น จึงจำเป็นต้องมีหน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อ
เป็นศูนย์กลางของการสื่อสารสาธารณะ

มาตรการ

(๑) จัดทำและดำเนินการ “ยุทธศาสตร์สื่อสารสาธารณะ”

(๒) จัดให้มีช่องทางและรูปแบบการสื่อสารพิเศษ ในช่วงเกิดสถานการณ์ (คล้าย ศบค.)

(๓) ให้มีการประกาศกำหนดช่วงเวลาควบคุมคุณภาพอากาศเข้มข้น

ทั้งนี้ มาตรการดังกล่าวจะต้องดำเนินการในระยะเร่งด่วน

โดยเห็นควรมอบหมายให้มีหน่วยงานรับผิดชอบ ดังนี้

หน่วยงานเจ้าภาพหลัก (๑) กรมประชาสัมพันธ์ (๒) สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส (๓)
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (๔) กรมควบคุมมลพิษ

หน่วยงานสนับสนุน (๑) กระทรวงสาธารณสุข (๒) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (๓)
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม